EUROPA-PARLAMENTET 2009 - 2014

Mødedokument

A7-0135/2014

20.2.2014

BETÆNKNING

om beskæftigelses- og sociale aspekter ved trojkaens (Den Europæiske Centralbanks, Kommissionens og IMF's) rolle og aktiviteter med hensyn til programlande i euroområdet
(2014/2007(INI))

Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender

Ordfører: Alejandro Cercas

PR_INI

INDHOLD

Side

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING 3

BEGRUNDELSE 17

BILAG 1 24

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET 26

FORSLAG TIL EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING

om beskæftigelses- og sociale aspekter ved trojkaens (Den Europæiske Centralbanks, Kommissionens og IMF's) rolle og aktiviteter med hensyn til programlande i euroområdet
(2014/2007(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), særlig artikel 9, 151, 152 og 153,

– der henviser til EU's charter om grundlæggende rettigheder, navnlig Afsnit IV (Solidaritet),

– der henviser til den reviderede europæiske socialpagt, navnlig artikel 30 om retten til beskyttelse mod fattigdom og social udstødelse,

– der henviser til den offentlige høring, som Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender afholdt den 9. januar 2014 om de beskæftigelsesmæssige og sociale aspekter af trojkaens rolle og foranstaltninger over for lande, der er omfattet af programmet for euroområdet,

– der henviser til de fire udkast til politiske notater med evalueringer af de sociale og beskæftigelsesmæssige aspekter og udfordringer i henholdsvis Grækenland, Portugal, Irland og Cypern, som GD IPOL's støtteenhed for styring af økonomiske og videnskabelige politikker fremlagde i januar 2014,

– der henviser til den økonomiske dialog og drøftelsen med den græske finansminister og den græske social- og arbejdsminister, der blev afholdt i fællesskab af EMPL og ECON den 13. november 2012.

– der henviser til de fem afgørelser af 22. april 2013 fra Europarådets Komité for Sociale Rettigheder vedrørende pensionsordninger i Grækenland[1],

– der henviser til den 365. rapport fra ILO's Komite for Organisationsfrihed,

– der henviser til sin beslutning af 8. oktober 2013 om effekter på EU-strukturfondenes udgifter i medlemsstaterne af de budgetmæssige begrænsninger hos regionale og lokale myndigheder[2],

– der henviser til sin beslutning af 4. juli 2013 om krisens konsekvenser for sårbare gruppers adgang til pleje[3],

[1] http://www.coe.int/T/DGHL/Monitoring/SocialCharter/NewsCOEPortal/CC76-80Merits_en.asp
[2] Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0401.

[3] Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0328.

– der henviser til sin beslutning af 11. juni 2013 om socialt boligbyggeri i Den Europæiske Union[1],

– der henviser til sin beslutning af 15. februar 2012 om beskæftigelse og sociale aspekter i den årlige vækstundersøgelse for 2012[2],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 13. november 2013 med titlen "Årlig vækstundersøgelse" (COM(2013)0800) og til den vedføjede fælles rapport om beskæftigelsen,

– der henviser til sin beslutning af 23. oktober 2013 om det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker: gennemførelse af prioriteterne for 2013[3],

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 2. oktober 2013 "Styrkelse af Den Økonomiske og Monetære Unions sociale dimension" (COM(2013)0690),

– der henviser til forespørgsel til mundtlig besvarelse O-000120/2013 til Kommissionen og til Parlamentets beslutning derom af 21. november 2013 om Kommissionens meddelelse om styrkelse af Den Økonomiske og Monetære Unions (ØMU) sociale dimension[4],

– der henviser til EMPL's udtalelse til sin beslutning af 20. november 2012 om rapporten fra formændene for Det Europæiske Råd, Europa-Kommissionen, Den Europæiske Centralbank og Eurogruppen "Hen imod en egentlig økonomisk og monetær union"[5],

– der henviser til Kommissionen meddelelse af 16. december 2010 med titlen "Den europæiske platform mod fattigdom og social udstødelse: En europæisk ramme for social og territorial samhørighed" (COM(2010)0758), og til sin beslutning af 15. november 2011 herom[6],

– der henviser til sin beslutning af 20. november 2012 om en social investeringspagt – som svar på krisen[7],

– der henviser til Eurofounds rapport af 12. december 2013 om arbejdsmarkedsforhold og arbejdsvilkår i Europa 2012",

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. februar 2013 "Sociale investeringer i vækst og samhørighed, herunder gennem anvendelse af Den Europæiske Socialfond 2014-2020" (COM(2013)0083),

– der henviser til forespørgsel til mundtlig besvarelse O-000057/2013 til Kommissionen og til Parlamentets beslutning derom af 12. juni 2013 om Kommissionens meddelelse "Sociale investeringer i vækst og samhørighed, herunder gennem anvendelse af Den

[1] Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0246.
[2] Vedtagne tekster, P7_TA(2012)0047.
[3] Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0447.
[4] Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0515.
[5] Vedtagne tekster, P7_TA(2012)0430.
[6] EUT C 153 E af 31.5.2013, s. 57.
[7] Vedtagne tekster, P7_TA(2012)0419.

Europæiske Socialfond 2014-2020"[1],

– der henviser til Regionsudvalgets fjerde overvågningsrapport om Europa 2020-strategien fra oktober 2013,

– der henviser til ILO's arbejdsdokument nr. 49 af 30. april 2013 om eurozonekrisens konsekvenser for det sociale partnerskab i Irland: en politisk økonomisk analyse,

– der henviser til ILO's arbejdsdokument nr. 38 af 8. marts 2012 om social dialog og kollektive overenskomster i en krisetid: Grækenland,

– der henviser til ILO's rapport af 30. oktober 2013 om løsninger på jobkrisen i Portugal,

– der henviser til Bruegel-rapporten af 17. juni 2013 med titlen "EU-IMF assistance to euro-area countries: an early assessment" (Bruegel Blueprint 19),

– der henviser til Eurostats pressemeddelelser om euroindikatorer af 12. februar 2010 (22/2010) og af 29. november 2013 (179/2013),

– der henviser til OECD Economics Policy Paper nr. 1 af 12. april 2012 med titlen "Fiscal consolidation: How much, how fast and by what means? – An Economic Outlook Report',

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 3. marts 2010 om Europa 2020 - En strategi for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst (COM(2010)2020),

– der henviser til arbejdsdokument af maj 2013 fra Det Europæiske Fagforeningsinstitut (ETUI) om eurokrisen og konsekvenserne for nationale og europæiske socialpolitikker,

– der henviser til Kommissionens rapport af juni 2013 om udviklingen på arbejdsmarkedet i Europa 2013 (European Economy 6/2013),

– der henviser til dokumentet fra Caritas Europa fra februar 2013 med titlen "the impact of the European Crisis: a study of the impact of the crisis and austerity on the people, with a special focus on Greece, Ireland, Italy, Portugal and Spain",

– der henviser til Oxfam Policy Brief af september 2013 med titlen "A cautionary tale: the true cost of austerity and inequality in Europe",

– der henviser til forretningsordenens artikel 48,

– der henviser til betænkning fra Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (A7-0135/2014),

A. der henviser til, at den økonomiske og finansielle krise, som er af hidtil uset karakter, har fremhævet skrøbeligheden i visse medlemsstaters offentlige finanser og til, at de økonomiske tilpasningsprogrammer, der er blevet iværksat for at afhjælpe situationen i Grækenland (maj 2010 og marts 2012), Irland (december 2010), Portugal (maj 2011) og Cypern (juni 2013), har haft både en direkte og indirekte virkning på beskæftigelsen og

[1] Vedtagne tekster, P7_TA(2013)0266.

for levevilkårene for mange mennesker; der henviser til, at alle programmerne, til trods for at de formelt blev undertegnet af Kommissionen, blev udformet af IMF, Eurogruppen, Den Europæiske Centralbank (ECB), Kommissionen og de medlemsstater, der har været genstand for indgreb, i fællesskab, og at de også stod for fastlæggelsen af programmernes konditionalitet;

B. der henviser til, at indsatsen, når den økonomiske og budgetmæssige stabilitet er blevet sikret i disse fire lande, bør koncentreres om de sociale aspekter, navnlig jobskabelse;

C. der henviser til artikel 9 i TEUF, der fastsætter, at: "Ved fastlæggelsen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter tager Unionen hensyn til de krav, der er knyttet til fremme af et højt beskæftigelsesniveau, sikring af passende social beskyttelse, bekæmpelse af social udstødelse samt et højt niveau for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed";

D. der henviser til, at det i artikel 151 i TEUF fastsættes, at de foranstaltninger, som EU og dets medlemsstater træffer, skal være i overensstemmelse med de grundlæggende sociale rettigheder, der er fastsat i den europæiske socialpagt fra 1961 og i fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder fra 1989 med henblik på blandt andet at forbedre den sociale dialog; der henviser til artikel 152 i TEUF, der fastsætter, at: "Unionen anerkender og fremmer arbejdsmarkedsparternes rolle på EU-plan under hensyntagen til de nationale systemers forskelligartede karakter. Den letter dialogen mellem dem og respekterer deres uafhængighed";

E. der henviser til, at artikel 36 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder forpligter Unionen til at anerkende og respektere "adgangen til tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse, som fastsat i medlemsstaternes lovgivning og praksis, i overensstemmelse med traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab med det formål at fremme social og territorial samhørighed i Unionen"; der henviser til, at det i artikel 14 i TEUF fastsættes, at "i betragtning af den plads, tjenesteydelser af almen økonomisk interesse indtager som ydelser, alle i Unionen tillægger værdi, og den rolle, de spiller for den sociale og territoriale samhørighed, sørger Unionen og medlemsstaterne inden for deres respektive kompetenceområder og inden for rammerne af forfatningens anvendelsesområde for, at sådanne tjenester ydes på grundlag af principper og vilkår, navnlig økonomiske og finansielle, der gør det muligt for dem at opfylde deres opgaver"; der henviser til, at det i artikel 345 i TEUF fastsættes, at "de ejendomsretlige ordninger i medlemsstaterne berøres ikke af denne traktat"; der henviser til, at protokol (nr. 26) om tjenesteydelser af almen økonomisk interesse går i detaljer vedrørende Unionens fælles værdier med hensyn til tjenesteydelser af almen økonomisk interesse;

F. der henviser til, at det i artikel 6, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Union (TEU) fastsættes, at: "Unionen anerkender de rettigheder, friheder og principper, der findes i chartret om grundlæggende rettigheder af 7. december 2000 (...), der har samme juridiske værdi som traktaterne", og at stk. 2 og 3 i samme artikel fastsætter bestemmelser om tiltrædelse af den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende rettigheder, samt at disse rettigheder udgør generelle principper for EU-retten;

G. der henviser til, at Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder blandt

andet indeholder bestemmelser om forhandlingsret og ret til kollektive skridt (artikel 28), beskyttelse i tilfælde af ubegrundet opsigelse (artikel 30), retfærdige og rimelige arbejdsforhold (artikel 31), anerkendelse af og respekt for retten til sociale sikringsydelser og sociale tjenester og - med henblik på at "bekæmpe social udstødelse og fattigdom" - retten til "en værdig tilværelse for alle, der ikke har tilstrækkelige midler" (artikel 34), retten til at få adgang til forebyggende sundhedsydelser og til at modtage lægehjælp (artikel 35) og anerkendelse af og respekt for adgangen til tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse (artikel 36);

H. der henviser til, at det i Europa 2020-strategien, som Kommissionen foreslog den 3. marts 2010, og som blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 17. juni 2010, under strategiens fem overordnede mål, der skal nås inden 2020, anføres, at: 75 % af de 20-64-årige mænd og kvinder skal være i beskæftigelse, antallet af unge, der forlader skolen tidligt, skal ned under 10 % og mindst 40 % af de 30-34-årige skal have afsluttet en videregående eller tilsvarende uddannelse, og fattigdommen skal nedbringes, så mindst 20 millioner færre mennesker risikerer fattigdom eller social udstødelse;

I. der henviser til, at i henhold til Kommissionens kvartalsgennemgang fra oktober 2013 om beskæftigelsessituationen og den sociale situation i EU kom det store fald i Grækenlands, Portugals og Irlands BNP hovedsagelig til udtryk i faldende beskæftigelse;

J. der henviser til, at Parlamentet i sin beslutning af 21. november 2013 udtrykte glæde over Kommissionens meddelelse af 2. oktober 2013 med titlen "Styrkelse af den sociale dimension af Den Økonomiske og Monetære Union" og dens forslag om, at der skal udarbejdes en resultattavle over nøgleindikatorer for beskæftigelse og sociale forhold, der supplerer proceduren i forbindelse med makroøkonomiske ubalancer (PMU) og den fælles beskæftigelsesrapport, som et skridt i retning af en social dimension af ØMU; understreger, at disse indikatorer bør være tilstrækkelige til at sikre en omfattende og gennemsigtig dækning af den beskæftigelsesmæssige og sociale situation i medlemsstaterne; der henviser til, at det i beslutningen blev fremhævet, at det er nødvendigt at sikre, at denne overvågning af målene sigter mod at mindske de sociale forskelle medlemsstaterne imellem og at fremme opadgående social konvergens og sociale fremskridt;

K. der henviser til, at de til rådighed værende data viser, at der i de fire lande er tilbagegang med hensyn til at opfylde de sociale Europa 2020-mål (se bilag I) med undtagelse af målene vedrørende unge, der forlader det almene og faglige uddannelsessystem i utide, og resultaterne for så vidt angår de videregående uddannelser;

L. der henviser til, at de langsigtede økonomiske udsigter i disse lande viser tegn på bedring; der henviser til, at dette bør begynde at bidrage til skabelsen af nye job i disse økonomier og vende tendensen med faldende beskæftigelse;

1. bemærker, at EU-institutionerne (ECB, Kommissionen og Eurogruppen) også er ansvarlige for de betingelser, der er blevet pålagt i forbindelse med de økonomiske tilpasningsprogrammer; bemærker endvidere, at der er behov for at sikre de offentlige finansers bæredygtighed og sikre, at borgerne ydes en passende social beskyttelse;

2. beklager dybt, at Parlamentet er blevet fuldstændig marginaliseret i alle programmernes

faser: den indledende fase, udarbejdelsen af mandater samt overvågningen af virkningerne af de resultater, der er opnået med programmerne og de tilknyttede foranstaltninger; bemærker, at selv om dette samarbejde med Parlamentet ikke er obligatorisk i henhold til retsgrundlaget, så betød de europæiske institutioners såvel som af de europæiske finansielle mekanismers manglende tilstedeværelse, at programmerne skulle improviseres, hvilket har medført, at der er indgået finansielle og institutionelle aftaler, der ikke er indgået i henhold til fællesskabsmetoden; bemærker i denne forbindelse, at ECB har truffet afgørelse, der falder uden for dets mandat; minder om Kommissionens rolle som traktaternes vogter og om, at denne rolle altid burde respekteres; mener, at kun reelt demokratisk ansvarlige institutioner bør styre den politiske proces med at udforme og gennemføre tilpasningsprogrammerne for lande med alvorlige økonomiske problemer;

3. beklager, at disse programmer blev udarbejdet, uden at der blev foretaget en tilstrækkelig vurdering af deres følger i form af konsekvensanalyser eller samordning med Beskæftigelsesudvalget, Udvalget for Social Beskyttelse, EPSCO-Rådet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) eller kommissæren med ansvar for beskæftigelse og sociale anliggender; beklager ligeledes, at ILO ikke er blevet hørt, og heller ikke de rådgivende organer, der er fastsat i traktaten, navnlig Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg (EØSU) og Regionsudvalget (RU), til trods for de alvorlige sociale konsekvenser;

4. beklager, at konditionaliteten, der er indført til gengæld for den økonomiske bistand, har udgjort en trussel for EU's sociale målsætninger af flere årsager:

– EU's var dårligt forberedt og havde ikke de instrumenter, der var nødvendige for at håndtere problemerne, ikke mindst den omfattende statsgældskrise, der krævede en hurtig indsats for at undgå, at landene gik fallit

– da programmerne har en bestemt varighed, så burde en række af foranstaltningerne under disse programmer ikke være langsigtede

– foranstaltningerne er ualmindeligt belastende, navnlig fordi forværringen af den økonomiske og sociale situation ikke blev bemærket i tide, fordi der var meget lidt tid til at gennemføre dem, og fordi der ikke blev gennemført passende konsekvensanalyser af deres fordelingsmæssige indvirkning på forskellige samfundsgrupper

– tilbageværende fællesskabsmidler fra rammen for årene 2007-2013 blev, til trods for Kommissionens opfordringer, ikke anvendt hurtigt

– foranstaltningerne kunne have været ledsaget af en bedre indsats for at beskytte sårbare grupper, som f.eks. foranstaltninger til at forhindre udbredt fattigdom, afsavn og ulighed på sundhedsområdet, der er opstået, fordi lavindkomstgrupper er særligt afhængige af de offentlige sundhedssystemer;

Beskæftigelse

5. bemærker, at den ekstremt vanskelige økonomiske og finansielle krise og tilpasningspolitikkerne i de fire lande har medført øget arbejdsløshed og et højere niveau for tab af arbejdspladser og har i visse tilfælde ført til en forringelse af arbejdsvilkårene; påpeger at beskæftigelsen spiller en fremtrædende rolle for bæredygtigheden af de sociale sikrings- og pensionsordninger samt for opfyldelsen af Europa 2020-strategiens sociale og

beskæftigelsesmæssige mål;

6. bemærker, at forventningerne om en tilbagevenden til vækst og jobskabelse gennem intern devaluering med henblik på at genoprette konkurrenceevnen ikke er blevet opfyldt; understreger, at denne manglende opfyldelse skyldes, at man har undervurderet krisens strukturelle karakter og betydningen af at opretholde den indenlandske efterspørgsel, investeringer og kreditstøtte til realøkonomien; understreger den procykliske karakter af besparelsesforanstaltningerne og det forhold, at de ikke i hvert enkelt tilfælde er blevet ledsaget af strukturelle ændringer og reformer, hvor der i særlig grad tage hensyn til sårbare grupper i samfundet med henblik på at opnå vækst, social samhørighed og beskæftigelse;

7. bemærker, at den høje arbejdsløshed og underbeskæftigelse kombineret med nedskæringer i lønninger i den offentlige og private sektor samt, i nogle tilfælde, en mangelende effektiv indsats for at bekæmpe skatteunddragelse, samtidig med at bidragssatserne sænkes, udgør en trussel for bæredygtigheden og tilstrækkeligheden af de offentlige sociale sikringsordninger, da der ikke er tilstrækkelig finansiering til social sikring;

8. bemærker, at de forringede forhold og tabet af SMV'er er en af hovedårsagerne til tab af arbejdspladser og den største trussel mod den fremtidige genopretning; bemærker, at tilpasningspolitikkerne ikke har taget hensyn til strategiske sektorer, der burde have været taget hensyn til for at bevare den fremtidige vækst og den sociale samhørighed; bemærker, at dette har ført til et betydeligt tab af arbejdspladser inden for strategiske sektorer, så som industrien og FUI; bemærker, at de fire lande bør bestræbe sig på at skabe de nødvendige gunstige betingelser, så virksomhederne, navnlig SMV'erne, på lang sigt kan udvikle deres aktiviteter på bæredygtig vis; påpeger, at mange offentlige arbejdspladser er blevet nedlagt inden for basale offentlige sektorer som sundhed, uddannelse og sociale offentlige tjenester;

9. beklager, at det er de unge, der er ramt af den største ledighed, og at situationen er særlig alvorlig i lande som Grækenland, (hvor ledigheden ligger på over 50 %) Portugal og Irland (hvor den i 2012 oversteg de 30 %) og Cypern (hvor den er på 26,4 %); bemærker, at disse tal fortsat er uændrede fem år inde i krisen; beklager det faktum, at selv når unge rent faktisk finder et job, så ender mange af dem – i gennemsnit 43 % sammenlignet med 13 % blandt voksne arbejdere – i job med usikre forhold eller på deltidskontrakter, hvilket gør det vanskeligt for dem at leve uafhængigt af deres familier og resulterer i tab af innovations- og ekspertressourcer, hvilket påvirker produktionen og væksten;

10. konstaterer, at de mest udsatte grupper på arbejdsmarkedet – langtidsledige, kvinder, vandrende arbejdstagere og personer med handicap – har lidt mest, og at ledigheden blandt disse grupper er højere end de nationale gennemsnit; bemærker den alvorlige stigning i langtidsarbejdsløsheden for kvinder og ældre arbejdstagere og de yderligere problemer med at vende tilbage til arbejdsmarkedet, som disse arbejdstagere vil stå over for, når økonomien på et tidspunkt bedres; understreger, at disse arbejdstagere har behov for målrettede foranstaltninger;

11. advarer om, at disse betydelige forskelle, navnlig hvad angår den yngre generation, hvis der ikke rettes op på dem, i det lange løb vil resultere i strukturskader på arbejdsmarkedet i de fire lande, begrænse deres genopretningskapacitet, medføre massiv tvungen migration

med følgende hjerneflugtsvirkning og forøge de vedvarende forskelle mellem de medlemsstater, der leverer beskæftigelse, og dem, der leverer billig arbejdskraft; beklager, at den negative sociale og økonomiske udvikling er blandt de vigtigste incitamenter for unge mennesker til at migrere og udøve deres ret til fri bevægelighed;

12. er bekymret over, at der i nogle tilfælde og i visse sektorer sammen med tab af arbejdspladser ses en nedgang i jobkvaliteten, en stigning i usikre ansættelsesformer og en forværring af de grundlæggende arbejdstagerrettigheder; understreger, at medlemsstaterne er nødt til at gøre en indsats for at tackle stigningen i andelen af ufrivillige deltidskontrakter og midlertidige kontrakter, ulønnede praktikant- og lærlingejob, falske selvstændige og aktiviteter inden for den sorte økonomi; bemærker endvidere, at selv om lønfastsættelse ikke falder inden for EU's beføjelser, så har programmerne haft en indvirkning på mindstelønnen: i Irland blev det nødvendigt at reducere mindstelønnen med næsten 12 % (en beslutning, som dog blev senere ændret), og Grækenland gennemførte en radikal nedskæring på 22 %;

13. minder om, at det i Europa 2020-strategien meget præcist anføres, at det, der skal holdes øje med, er beskæftigelsesniveauet, som indikerer, om der er menneskelige og økonomiske ressourcer til rådighed til at sikre vores økonomiske og samfundsmæssige models bæredygtighed; kræver, at opbremsningen i arbejdsløsheden ikke må forveksles med genopretning af nedlagte stillinger, da der ikke tages hensyn til den øgede migration; bemærker, at nedgangen i beskæftigelsen i industrien allerede var et problem før programmerne blev iværksat; understreger, at der er behov for flere og bedre job; minder om, at de arbejdspladser, der i løbet af de seneste fire år er blevet nedlagt i de fire lande, er nået op på to millioner, hvilket svarer til 15 % af de arbejdspladser, der eksisterede i 2009; glæder sig over, at de seneste data viser en lille stigning i beskæftigelsen i Irland, Cypern og Portugal;

Fattigdom og social udstødelse

14. er bekymret over, at programmerne under betingelserne for økonomisk støtte indeholder henstillinger om konkrete nedskæringer i de sociale udgifter inden for grundlæggende områder, såsom pension, basale ydelser, sundhedspleje og i visse tilfælde lægemidler til den basale beskyttelse af de mest udsatte, samt i miljøbeskyttelse, snarere end henstillinger, der giver de nationale regeringer fleksibilitet til at beslutte, hvor der kan findes besparelser; frygter, at disse foranstaltninger har størst indvirkning på bekæmpelsen af fattigdom, navnlig blandt børn; minder om, at bekæmpelse af fattigdom, navnlig blandt børn, fortsat bør være et af de mål, som medlemsstaterne skal nå, og at de finanspolitiske og budgetmæssige konsolideringspolitikker ikke må modarbejde dette mål;

15. bemærker med bekymring, at der under udarbejdelsen og gennemførelsen af de økonomiske tilpasningsprogrammer ikke er lagt tilstrækkelig vægt på virkningen af de økonomiske politikker på beskæftigelsen og den sociale situation, og at arbejdshypotesen, i Grækenlands tilfælde, byggede på en urigtig antagelse om en økonomisk multiplikatoreffekt, hvilket har resulteret i en manglende rettidig indsats for at beskytte de mest sårbare mod fattigdom, fattigdom på trods af beskæftigelse og social udstødelse; opfordrer Kommissionen til også i forbindelse med genforhandlingerne af de økonomiske tilpasningsprogrammer at tage hensyn til de sociale indikatorer og erstatte de

landespecifikke henstillinger med henblik på at sikre de nødvendige betingelser for vækst og fuldstændig overholdelse af EU's grundlæggende sociale principper og værdier;

16. bemærker, at selv om Kommissionen i sin kvartalsoversigt fra oktober 2013 (EU's beskæftigelsesmæssige og sociale situation) understreger betydningen af social sikring som en sikkerhedsforanstaltning mod sociale risici, havde Grækenland, Irland og Portugal de største fald i de sociale udgifter efter 2010 i EU;

17. understreger, at nye former for fattigdom, der rammer middelklassen og arbejderklassen, er ved at opstå i visse tilfælde, hvor problemer med at betale husleje og de høje energipriser skaber energifattigdom og stadig flere udsættelser og tvangsauktioner; er bekymret over beviserne for, at antallet af hjemløse og udsættelser fra boliger er stigende; minder om, at dette udgør en overtrædelse af de grundlæggende rettigheder; anbefaler medlemsstaterne og deres lokale myndigheder at indføre neutrale boligpolitikker, der fremmer socialt og billigt boligbyggeri, at løse problemet med tomme boliger og at gennemføre effektive forebyggelsespolitikker for at nedbringe antallet af udsættelser;

18. bemærker med bekymring, at den flygtige sociale og økonomiske (makro og mikro) situation i de nævnte lande forværrer de regionale og territoriale uligheder og således undergraver de erklærede EU-mål om at styrke EU's regionale samhørighed;

19. bemærker, at internationale og sociale organisationer har advaret om, at den nye lønskala samt forfremmelses- og afskedigelsessystemer inden for den offentlige sektor vil påvirke forskellene mellem kønnene; bemærker, at ILO har udtrykt bekymring over de uforholdsmæssige virkninger for kvinders lønninger; bemærker endvidere, at ILO har bedt regeringerne om at vurdere besparelsesprogrammernes indvirkning på mænds og kvinders lønninger inden for den private sektor; konstaterer med bekymring, at der ikke længere sker et fald i "lønkløften" mellem mænd og kvinder i de lande, der er under tilpasning, og hvor forskellene ligger over EU-gennemsnittet; understreger, at der er behov for større opmærksomhed på lønforskellene og den faldende beskæftigelsesfrekvens for kvinder i de medlemsstater, der er under tilpasning;

20. bemærker, at Eurostats og Kommissionens tal ligesom forskellige andre undersøgelser viser, at uligheden i indkomstfordelingen i visse tilfælde var stigende mellem 2008 og 2012, og at sparepolitikkernes nedskæringer i sociale ydelser og arbejdsløshedsunderstøttelse samt lønreduktionerne på grund af strukturreformer får fattigdommen til at stige; bemærker desuden, at der i Kommissionens rapport er fundet relativt høje fattigdomsniveauer for personer i arbejde, hvilket skyldes lave minimumslønninger, der er blevet nedsat eller fastfrosset;

21. beklager dybt, at niveauet for personer, der risikerer fattigdom eller social udstødelse, er steget; bemærker endvidere, at der bag disse statistikker gemmer sig en langt værre virkelighed, nemlig at når BNP pr. indbygger falder, falder fattigdomsgrænsen også, hvilket vil sige, at vi nu anser personer, der indtil for nylig blev betragtet som fattige, for at være kommet ud af fattigdommen; minder om, at faldet i BNP, det voldsomme fald i offentlige og private investeringer og faldet i investeringer i F&U i de lande, der er under tilpasning og lider under budgetkrise, fører til et fald i det potentielle BNP og skaber fattigdom på lang sigt;

22. glæder sig over, at Kommissionen i de førnævnte undersøgelser har erkendt, at det kun vil være muligt at nå Europa 2020-målene i hele EU, hvis de aktuelle tendenser vendes markant;

23. beklager, at programmerne – i hvert fald for Grækenlands, Irlands og Portugals vedkommende – omfattede en række detaljerede forskrifter vedrørende reformer af sundhedssystemerne samt udgiftsnedskæringer, som har haft indvirkning på kvaliteten af og den universelle adgang til sociale tjenester, navnlig inden for sundhedspleje og social sikring, til trods for at artikel 168, stk. 7, i TEUF fastslår, at EU skal respektere medlemsstaternes beføjelser på disse områder; er bekymret over, at dette i nogle tilfælde har ført til, at en række mennesker bliver nægtet adgang til sygeforsikring eller social beskyttelse, hvilket øger risikoen for ekstrem fattigdom og social udstødelse, som afspejles i det stigende antal fattige og hjemløse og deres manglende adgang til basale varer og tjenesteydelser;

24. beklager manglen på en målrettet fremgangsmåde for identificering af ineffektivitet inden for sundhedssystemerne og beslutningen om at foretage generelle nedskæringer i sundhedsbudgetterne; advarer om, at indførelse af brugerbetaling kan få patienterne til at vente med at søge læge og således udgøre en yderligere økonomisk byrde på husholdningerne; advarer om, at lønnedskæringerne for sundhedspersonale kan have negativ indvirkning på patientsikkerheden og få sundhedspersonale til at forlade landet;

25. gentager, at artikel 12 i den internationale konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder sikrer alle retten til at nyde den højest opnåelige standard for fysisk og mental sundhed; bemærker, at alle fire lande har underskrevet konventionen og dermed har anerkendt retten til sundhed for alle;

26. minder om, at Europarådet allerede har fordømt nedskæringerne i den offentlige pensionsordning i Grækenland, idet det anser dem for at være i strid med artikel 12 i den europæiske socialpagt fra 1961 og artikel 4 i den tilhørende protokol, og har angivet, at det forhold, at de anfægtede bestemmelser i den nationale lovgivning sigter mod at opfylde krav fra andre retlige forpligtelser, ikke fjerner dem fra pagtens anvendelsesområde[1]; bemærker, at denne doktrin om at bevare pensionsordningerne på et tilfredsstillende niveau med henblik på at give pensionister mulighed for at leve et værdigt liv generelt er gældende i alle fire lande og burde være taget med i betragtning;

27. beklager nedskæringerne i ressourcerne til sikring af en selvstændig tilværelse for handicappede;

28. påpeger endvidere, at ILO's ekspertudvalg, da den evaluerede anvendelsen af konvention nr. 102 i forbindelse med reformerne i Grækenland, var stærkt kritisk over for de radikale reformer af pensionsordningerne, og at denne kritiske observation blev medtaget i ILO's 29. årsberetning for 2011; minder om, at konvention nr. 102 generelt er gældende i alle fire lande og burde være taget med i betragtning;

29. understreger, at den stigende sociale fattigdom i de fire lande ligeledes medfører en

[1] Den Europæiske Komité for Sociale Rettigheder, realitetsafgørelse, den 7. december 2012, klage nr. 78/2012, s. 10.

stigende solidaritet blandt de mest udsatte grupper takket være privates indsats, familienetværk og støtteorganisationer; understreger, at denne type af foranstaltninger ikke må blive den strukturelle løsning på problemet, selv om den afhjælper problemerne for de mest ugunstigt stillede og viser kvaliteterne ved EU-borgerskabet;

30. konstaterer med bekymring den progressive stigning i Gini-koefficienten, hvilket er i strid med den generelt faldende tendens i euroområdet, og som betyder en betydelig stigning i ulighederne i indkomstfordelingen i de lande, der er under tilpasning;

Unge, der forlader skolen for tidligt

31. glæder sig over, at niveauet for unge, der forlader skolen for tidligt, er faldende i de fire lande; bemærker, at dette delvist kan forklares ud fra, at de unge har vanskeligt ved at finde arbejde; erindrer om, at det haster med at genetablere kvalitetsbetonede erhvervsuddannelsessystemer, eftersom dette er en af de mest velegnede metoder til at forbedre unges ansættelsesegnethed;

32. glæder sig over, at niveauet for personer med videregående uddannelse har været stigende i alle fire lande; bemærker, at dette delvist kan forklares i de unges behov for at forbedre deres fremtidige chancer på arbejdsmarkedet;

33. beklager, at kvaliteten af uddannelsessystemerne, primært på grund af nedskæringer i de offentlige midler, ikke følger denne positive vej, hvilket forværrer de problemer, som unge, der ikke er i beskæftigelse eller under almen eller faglig uddannelse, og børn med særlige behov, står over for; bemærker, at disse foranstaltninger kunne få praktiske konsekvenser for kvaliteten af uddannelserne samt på de materielle og menneskelige ressourcer, der er til rådighed, klassestørrelser, læseplaner og antallet af skoler;

Den sociale dialog

34. understreger, at arbejdsmarkedets parter på nationalt plan burde være blevet hørt eller involveret i den oprindelige udformning af programmerne; beklager, at de programmer, der er blevet udarbejdet for de fire lande, i visse tilfælde giver virksomheder lov til at fravælge kollektive overenskomster og revidere lønaftaler på sektorniveau, hvilket direkte påvirker strukturen og værdierne i de kollektive overenskomstordninger, der er fastsat i de respektive nationale forfatninger; bemærker, at ILO's ekspertudvalg har anmodet om, at den sociale dialog genetableres; fordømmer undergravningen af princippet om kollektive overenskomster, der stiller spørgsmålstegn ved den automatiske fornyelse af overenskomsterne, som i visse lande er vigtig, og hvilket betyder, at antallet af gældende kollektive overenskomster er faldet kraftigt; fordømmer nedsættelsen af mindstelønnen og fastfrysningen af de nominelle mindstelønninger; understreger, at denne situation er konsekvensen af kun at have begrænsede strukturreformer, der udelukkende omfatter afregulering af arbejdsmarkedsforholdene og lavere lønninger, hvilket er i modstrid med EU's generelle mål og politikkerne for Europa 2020-strategien;

35. minder om, at der ikke findes én løsning, der kan finde anvendelse på alle medlemsstaterne;

Anbefalinger

36. opfordrer Kommissionen til at foretage en detaljeret undersøgelse af de sociale og økonomiske virkninger af den økonomiske og finansielle krise og af de økonomiske tilpasningsprogrammer, der er gennemført med henblik på at afhjælpe den i de fire lande, for at få en klar forståelse af såvel de kortsigtede som de langsigtede konsekvenser for beskæftigelsen og for de sociale beskyttelsesordninger samt for det europæiske sociale regelværk, navnlig hvad angår fattigdomsbekæmpelse, opretholdelse af en god social dialog og balance mellem fleksibilitet og sikkerhed på arbejdsmarkedet; opfordrer Kommissionen til i forbindelse med udarbejdelsen af denne undersøgelse at anvende sine rådgivende organer såvel som Beskæftigelsesudvalget og Udvalget for Social Beskyttelse; foreslår, at EØSU anmodes om at udarbejde et udkast til en særlig rapport;

37. opfordrer Kommissionen til at anmode ILO og Europarådet om at udarbejde udkast til rapporter om eventuelle korrigerende foranstaltninger og incitamenter, der er nødvendige for at forbedre den sociale situation i disse lande, finansieringen af dem og den offentlig økonomis bæredygtighed, og til at sikre, at den europæiske socialpagt og den tilhørende protokol samt ILO's grundlæggende konventioner og konvention 94 overholdes i deres helhed, eftersom de forpligtelser, der følger af dem, er blevet berørt af den økonomiske og finansielle krise og af de budgettilpasningsforanstaltninger og strukturreformer, som trojkaen har krævet;

38. opfordrer EU til, under hensyntagen til de ofre, som disse lande har gjort, at yde støtte, efter vurdering og anvendelse af tilstrækkelige finansielle ressourcer, hvor det er relevant, til genopretning af standarderne for social beskyttelse, bekæmpelse af fattigdom, støtte til uddannelse, navnlig rettet mod børn med særlige behov og handicappede, samt fornyelse af den sociale dialog gennem en social genopretningsplan; anmoder Kommissionen, ECB og Eurogruppen om hurtigst muligt at revidere og om nødvendigt at ændre de ekstraordinære foranstaltninger, der er blevet iværksat;

39. opfordrer til, at ovenstående retlige forpligtelser, der er fastsat i traktaterne, og chartret om grundlæggende rettigheder overholdes, idet manglende overholdelse heraf udgør en tilsidesættelse af EU's primære ret; opfordrer Den Europæiske Unions Agentur for Grundlæggende Rettigheder til at foretage en grundig vurdering af foranstaltningernes indvirkning på menneskerettighederne og udstede henstillinger i tilfælde af overtrædelser af chartret;

40. opfordrer trojkaen og de berørte medlemsstater til at afslutte programmerne hurtigst muligt og til at iværksætte krisestyringsmekanismer, der sætter alle EU-institutionerne, herunder Parlamentet, i stand til at nå de sociale mål og gennemføre de politikker, der er fastsat i traktaterne, i europæiske aftaler mellem arbejdsmarkedets parter og i andre aftaler på internationalt plan (ILO-konventioner, den europæiske socialpagt og den europæiske menneskerettighedskonvention), også dem, der vedrører de individuelle eller kollektive rettigheder for de personer, der er i størst risiko for social udstødelse; opfordrer til øget gennemsigtighed samt politisk ejerskab ved udformningen og gennemførelsen af tilpasningsprogrammerne;

41. opfordrer Kommissionen og Rådet til at give den samme opmærksomhed til sociale skævheder og til at korrigere dem, som de giver makroøkonomiske ubalancer, og til at sørge for, at tilpasningsforanstaltninger har til formål at sikre social retfærdighed og

muliggøre en balance mellem økonomisk vækst og beskæftigelse, gennemførelse af strukturreformer og budgetkonsolidering; opfordrer endvidere begge institutioner til at prioritere jobskabelse og støtte til iværksætteri og til med henblik herpå at give så lige så meget opmærksomhed til EPSCO og dets prioriteter som til Økofin og Eurogruppen og til, når det er nødvendigt, forud for eurotopmøder at afholde et ministermøde i Eurogruppen (beskæftigelse og sociale anliggender);

42. anbefaler Kommissionen og medlemsstaterne ikke at betragte udgifter til folkesundhed og uddannelse som udgifter, der kan udsættes for nedskæringer, men som offentlige investeringer i et lands fremtid, som skal respekteres og øges med henblik på at fremme den økonomiske og sociale genopretning;

43. anbefaler, at når den værste del af finanskrisen er overstået, skal programlandene sammen med EU-institutionerne iværksætte en genopretningsplan for arbejdsmarkedet med henblik på at genoprette deres økonomier tilstrækkeligt til at genoprette den sociale situation, som den var før programperioden, eftersom dette er den eneste mulighed for at konsolidere den makroøkonomiske tilpasning og afhjælpe skævhederne i den offentlige sektor, såsom gælden og underskuddet; understreger, at der skal iværksættes jobgenopretningsplaner, der tager hensyn til:

– behovet for hurtigt at løse problemerne i kreditsystemet, navnlig for SMV'er

– behovet for at skabe gunstige vilkår for virksomhederne, således at de får mulighed for at udvikle deres aktiviteter på lang sigt og på en bæredygtig måde, samt for at fremme SMV'er, da de spiller en central rolle i forbindelse med jobskabelse

– en optimal udnyttelse af de muligheder, som EU tilbyder gennem strukturfondene, især ESF

– en konkret beskæftigelsespolitik med aktive arbejdsmarkedspolitikker

– kvalitetsbetonede europæiske offentlige arbejdsformidlingstjenester og en opadrettet lønpolitik

– en europæisk ungdomsbeskæftigelsesgaranti

– behovet for at sikre en rimelig fordeling af konsekvenserne og

– et program for arbejdsløse husstande og endelig en mere forsigtig finanspolitisk forvaltning;

44. opfordrer Kommissionen til at fremlægge en rapport om de fremskridt, der er gjort med hensyn til at nå Europa 2020-målene, med særligt fokus på de manglende fremskridt i programlandene, og til at fremsætte forslag, der kan bringe disse lande ind på en troværdig vej i retning af alle Europa 2020-målene;

45. anbefaler, at fremtidige reformer af arbejdsmarkedet i medlemsstaterne tager hensyn til behovet for fleksibilitet for at fremme virksomhedernes vækst, som fastlagt i Europa 2020-strategien, under hensyntagen til andre elementer som energiomkostninger, urimelig konkurrence, social dumping, et retfærdigt og effektivt finansielt system, finanspolitikker til gavn for vækst og beskæftigelse og generelt alt, hvad der fremmer udviklingen af realøkonomien og iværksætteri; opfordrer Kommissionen til at foretage vurderinger af

konsekvenserne for arbejdsmarkedet i programlandene og til at overveje disse foranstaltningers afsmittende virkninger såsom indvirkningen på fattigdom, social udstødelse, kriminalitet og fremmedhad;

46. opfordrer til, at der indføres hasteforanstaltninger for at forhindre stigende hjemløshed i programlandene, og opfordrer Kommissionen til at støtte disse gennem politiske analyser og fremme af god praksis;

47. bemærker, at i henhold til artikel 19 i forordning (EU) nr. 472/2013 skal Kommissionen forelægge en rapport for Parlamentet senest den 1. januar 2014 om anvendelsen af denne forordning; opfordrer Kommissionen til at forelægge denne rapport hurtigst mulig og til at medtage forordningens konsekvenser for de eksisterende økonomiske tilpasningsprogrammer.

48. opfordrer Kommissionen og medlemsstaterne til at rådføre sig med civilsamfundet, patientorganisationer og faglige organisationer med henblik på fremtidige foranstaltninger vedrørende sundheden i tilpasningsprogrammerne og benytte sig af Udvalget for Social Beskyttelse med henblik på at sikre, at reformerne styrker systemernes og ressourcernes effektivitet uden at bringe de mest sårbare grupper og den størst mulige sociale beskyttelse i fare, herunder indkøb og brug af lægemidler, de mest grundlæggende behov og hensyntagen til sundhedspersonalet;

49. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Det Europæiske Råd og Kommissionen.

BEGRUNDELSE

I. Indledning

Den 21. november 2013 blev Økonomi- og Valutaudvalget (ECON) bemyndiget til at udarbejde en undersøgelsesbetænkning om trojkaens (Den Europæiske Centralbank, Europa-Kommissionen og IMF) rolle og aktiviteter i de fire lande, der har været underlagt de økonomiske tilpasningsprogrammer: Grækenland, Irland, Portugal og Cypern. Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender (EMPL) reagerede straks ved at anmode om tilladelse til at afgive en udtalelse til ECON med enekompetence (artikel 50 i Europa-Parlamentets forretningsorden) om disse programmers sociale og arbejdsmæssige konsekvenser.

Da deEMPLDa de viste sig vanskeligt at nå til enighed om dette spørgsmål med det ledende udvalg anmodede EMPL Formandskonferencen om tilladelse til at udarbejde sin egen undersøgelsesbetænkning. Den 24. januar 2014 bemyndigede Formandskonferencen EMPL til "i henhold til artikel 48 at udarbejde en initiativbetænkning med samme formål, som bør behandles parallelt med ECON's betænkning". Med henblik herpå bør vores betænkning koncentrere sig om at undersøge de lande, der har gennemgået en fuldstændig intervention (Grækenland, Irland, Portugal og Cypern), og udelukkende analysere de sociale og beskæftigelsesmæssige spørgsmål og overlade de makroøkonomiske og institutionelle spørgsmål til ECON samt følge ECON's tidsplan med henblik på at gå til plenarforsamlingen i fællesskab.

Ordføreren har haft to primære formål: holde sig strengt til den økonomiske og sociale virkelighed i disse lande før og efter justeringsprogrammerne samt mainstreame problemer og løsninger for ikke at forholde sig til nationale debatter.

De data, som betænkningen medtager, stammer hovedsagligt fra følgende kilder:

- To rapporter udarbejdet af Europa-Parlamentets bibliotek om:
    - "Spareforanstaltningernes sociale dimension: fire EU-lande efter modtagelse af finansiel bistand"
    - "Besparelser, arbejdsmarked og internationale traktater: fire EU-lande efter modtagelse af finansiel bistand"

- Fire nationale undersøgelser:
    - "En evaluering af de sociale og beskæftigelsesmæssige aspekter og udfordringer i Grækenland" af Dimistris Karantinos fra det Nationale Socialforskningsinstitut (EKKE)
    - "En evaluering af de sociale og beskæftigelsesmæssige aspekter og udfordringer i Irland" af Maarten Gerard og Jean François Romanville fra IDEA Consult

- "En evaluering af de sociale og beskæftigelsesmæssige aspekter og udfordringer i Portugal" af Ana Claudia Valente og Paulo Marques fra universitetet i Lissabon
- "En evaluering af de sociale og beskæftigelsesmæssige aspekter og udfordringer i Cypern" af professor Panos Pashardes

- En offentlig høring i Udvalget om Beskæftigelse og Sociale Anliggender den 9. januar 2014 om de sociale og beskæftigelsesmæssige aspekter af trojkaens rolle og aktiviteter i programlande i euroområdet med tilstedeværelse af:

  - José Silva Peneda, formand for Portugals økonomiske og sociale råd
  - Raymond Torres, Direktør for ILO's *Institute for Labour Studies*
  - Petros Stangos, næstformand for Europarådets Europæiske Komité for Sociale Rettigheder
  - Thorsten Schulten, chef for enheden for beskæftigelses- og lønpolitik ved det tyske institut for økonomisk og social forskning.

- En fælles offentlig høring med ECON den 27. januar 2014 og med arbejdsmarkedets partnere om trojkaens rolle og aktiviteter i programlande i euroområdet med tilstedeværelse af:

  - James Watson, Økonomidirektør i Business Europe
  - Veronica Nilsson, forbundssekretær i Den Europæiske Faglige Samarbejdsorganisation.

- Oplysninger, der stammer fra post, e-mail og en åben diskussionsgruppe i Linkedin, hvor fagforeninger, NGO'er og den brede offentlighed har deltaget i en åben debat.

II. Mål

Betænkningen består af tre velafgrænsede afsnit: En analyse eller diagnose af situationen under hensyntagen til de retlige forpligtelser, der er blevet overtrådt, og et afsnit med henstillinger til fremtiden.

Analysen baserer sig på fremskridt eller tilbageskridt i opnåelsen af målene i Europa 2020-strategien, der blev foreslået af Europa-Kommissionen den 3. marts 2010, og formelt vedtaget af Rådet den 17. juni 2010. Hvad angår sociale og beskæftigelsesmæssige anliggender er der tre målsætninger:

- At 75 % af personerne fra 20 til 64 år er i beskæftigelse
- At antallet af personer, som risikerer fattigdom og social udstødelse, reduceres med 20 mio.
- At reducere frafaldet i skolerne, så det bliver under 10 %, og at mindst 40 % af befolkningen mellem 30 og 34 år har afsluttet en videregående uddannelse.

Analysens andet kapitel handler om, hvordan programmerne har påvirket EU's og medlemsstaternes tilsagn og forpligtelser over for internationale organisationer og i særdeleshed i relation til Europarådets europæiske socialpagt fra 1961 og Den Internationale

Arbejdsorganisations (ILO's) internationale konventioner.
Endelig er der et tredje kapitel, hvor der drages konklusioner for fremtiden, idet man forsøger at lære af de fejl, der er begået, og hvor der anmodes om etablering af mekanismer til at gøre det muligt for EU at håndtere sådanne problemer på en hurtigere, mere effektiv og europæisk måde.

III. Diagnose

Den økonomiske og finansielle krise påvirkede den finanspolitiske balance og nogle af EU's medlemsstaters offentlige og private gæld voldsomt og førte til anmodningen om finansiel bistand fra Grækenland (i maj 2010 og marts 2012), Irland (fra december 2010 til december 2013), Portugal (maj 2011) og Cypern (juni 2013).

De økonomiske tilpasningsprogrammer er ledsaget af konditionaliteter, der har haft en direkte og indirekte indvirkning på beskæftigelsen og på sociale forhold. Den anvendte opskrift har været drastiske spareplaner for sociale udgifter og intern devaluering gennem lønnedgang og --fastfrysning, decentralisering af kollektive forhandlinger og indførelse af fleksibilitet på arbejdsmarkederne.

De bebudede forventninger var, at nedbringelse af underskuddet ville opmuntre til erhvervsinvesteringer, forbedre konkurrenceevnen og produktiviteten samt sætte en stopper for dobbelthed på arbejdsmarkedet. Man mente, at beskæftigelsen ville lide på kort sigt, men at der på mellemlang og lang sigt ville blive kompenseret herfor.

De foreliggende data viser imidlertid, at underskuddet på det makroøkonomiske plan er mere kontrolleret, men gælden er steget eksponentielt, og forventede finanspolitiske justeringer er ikke opnået på grund af det kraftige fald i skatteindtægter forårsaget af nedgangen i økonomi, aktivitet og efterspørgsel.

Beskæftigelsesmæssigt er der færre og dårligere job: Jobusikkerhed, deltidsjob og lønnedgang. I de seneste måneder ses en lille forbedring i form af faldet i ledigheden, der kan forklares med ufrivillige migration, tvungen pensionering og antallet af mennesker, der er ophørt med aktivt at være på udkig efter job. Under alle omstændigheder er det en brøkdel, hvis man sammenligner med de nedlagte job.

På det sociale plan er fattigdom og risiko for social udstødelse steget. Der er ligeledes alvorlig fare for fattigdom på arbejde, for juridisk og politisk konflikt mellem foranstaltningerne og medlemsstaternes internationale forpligtelser over for ILO og Europarådets socialpagt samt for velfærdsstatsmodellen.

En mere detaljeret analyse af data (se bilag I) viser følgende forhold:

a) Beskæftigelse

Tilpasningsprogrammerne og den økonomiske krise har ført til øget arbejdsløshed og tab af arbejdspladser. Denne situation, sammen med nedskæringer i den offentlige og private sektor samt manglen på en effektiv indsats mod skatteunddragelse, skader de offentlige systemers bæredygtighed og tilstrækkelighed som følge af det kraftige fald i finansieringen af den

sociale sikring.

I de fire lande kan man ligeledes se, at de mest sårbare grupper på arbejdsmarkedet er dem, der lider mest: unge, langtidsledige, kvinder, indvandrere og handicappede. Disse sociale forskelle fører på længere sigt, og navnlig i de unges tilfælde, til strukturskader på de nationale arbejdsmarkeder, der forårsager ufrivillige migrationer, forringelse af de sociale og arbejdsmæssige rettigheder, forøgelse af den såkaldte "hjerneflugt" og dannelse af en dobbelthed på de europæiske arbejdsmarkeder med lande, der producerer arbejdspladser og lande, som producerer billig arbejdskraft.

Endelig er der yderligere grund til bekymring over tabet af kvalitet i beskæftigelsen på grund af øget jobusikkerhed og forværrede grundlæggende sociale standarder, der har ført til en stigning i antallet af ufrivillige kontrakter med deltidsarbejde og ufrivillige midlertidige kontrakter, en stigning i falske selvstændige og aktiviteter i den sorte økonomi.

Derudover fremhæver betænkningen, at de forværrede vilkår for SMV'er og nedlæggelser af dem er en væsentlig årsag til tab af arbejdspladser og en af de største trusler mod økonomisk genopretning. Den fremhæver ligeledes stigningen i lønforskellen mellem mænd og kvinder.

b) Fattigdom og social udstødelse

Blandt betingelserne for finansiel bistand indeholdt programmerne konkrete anbefalinger om nedskæringer i reelle sociale udgifter på centrale områder såsom pensioner, basale sociale ydelser, sundhedspleje og i nogle tilfælde medicinalvarer og grundlæggende beskyttelse af de mest sårbare, navnlig fattige børn, i stedet for at lade de nationale regeringer have større fleksibilitet til at vælge, hvilken del af de offentlige udgifter de skulle spare på.

Samlet har disse restriktioner forårsaget, at der er opstået nye former for fattigdom, der direkte påvirker under- og middelklassen, såsom fattigdom på arbejdspladsen og energifattigdom. Den drastiske nedgang i offentlige og private investeringer og manglende satsning på forskning og udvikling er desuden i gang med at skabe strukturproblemer, der vil øge fattigdommen på lang sigt.

Yderligere giver følgende anledning til bekymring i betænkningen:

- Nedskæringerne i adgang til sundhed og medicin er i strid med artikel 168, stk.7 i TEUF med flere tilfælde af ydelser, der betales af patienten og sygsikringen i fællesskab, stigende medicinpriser, løn- og personalenedgang på hospitalerne.
- De stigende vanskeligheder i adgangen til boliger eller til at være i stand til at betale realkreditlån og det stigende antal hjemløse.
- Nedskæringer i pensionsordninger, herunder minimumspensioner, som i nogle tilfælde er blevet kritiseret af ILO og Europarådet.

c) Uddannelse og skolefrafald

Hvad dette punkt angår, udtrykkes der i betænkningen tilfredshed med faldet i skolefrafald og det øgede fremmøde til videregående uddannelse, selv om begge forhold kan forklares ved, at det er vanskeligt for unge at finde et job.

Det skal også bemærkes, at denne forbedring i tallene ikke er blevet ledsaget af en forbedring i kvaliteten af uddannelserne, der tværtimod også er blevet påvirket af nedskæringerne.

d) Den sociale dialog

Den sociale dialog har sandsynligvis været første offer for programmerne. Derfor understreges det i betænkningen, at arbejdsmarkedets parter på nationalt plan hverken er blevet hørt eller inddraget i processen med udformningen af programmerne, og at deres autonomi er blevet undermineret, da der er blevet sat spørgsmålstegn til den automatiske fornyelse af de kollektive overenskomster, kontrollen af brancheaftaler, og at der har været lovbestemte fastfrysninger eller nedsættelser af de mindstelønninger, der er fastsat gennem kollektive overenskomster.

Det bemærkes også, at denne situation skyldes troen på, at det kun er gennem deregulering og fleksibilitet, at man kan blive mere konkurrencedygtig, og at sikkerhedsaspektet er blevet glemt i begrebet flexicurity.

e) EU's retlige forpligtelser nationalt og internationalt

Betænkningen minder om, at EU's forpligtelser i forhold til beskæftigelse og sociale anliggender ikke er blevet respekteret hverken på EU-plan eller i forhold til de internationale forpligtelser, som medlemsstaterne har underskrevet. Det fremhæves, at artikel 9 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde fastsætter, at "*ved fastlæggelsen og gennemførelsen af sine politikker og aktiviteter tager Unionen hensyn til de krav, der er knyttet til fremme af et højt beskæftigelsesniveau, sikring af passende social beskyttelse, bekæmpelse af social udstødelse samt et højt niveau for uddannelse, erhvervsuddannelse og beskyttelse af menneskers sundhed*". Således medtager EU's charter om grundlæggende rettigheder navnlig i afsnit IV om "solidaritet" de sociale rettigheder, der udgør EU-retten, såsom retten til kollektive forhandlinger, retfærdige og rimelige arbejdsvilkår eller beskyttelse i tilfælde af uberettigede afskedigelser.

Desuden har trojkaen fuldstændigt glemt artikel 151 i TEUF, hvori det hedder, at de foranstaltninger, som EU og medlemsstaterne gennemfører, bør være i overensstemmelse med de grundlæggende sociale rettigheder, der er nedfældet i den europæiske socialpagt fra 1961 (underskrevet af alle de fire lande, der er under det økonomiske tilpasningsprogram) og med fællesskabspagten om arbejdstagernes grundlæggende arbejdsmarkedsmæssige og sociale rettigheder fra 1989 samt med nogle af de centrale ILO-konventioner, som blev undertegnet af alle medlemsstater.

Betænkningen beklager, at den konditionalitet, der er indført til gengæld for finansiel støtte truer EU's sociale mål, eftersom:

- Programmerne har en bestemt varighed, men indeholder foranstaltninger og nedskæringer, der har langvarige indvirkninger.
- Foranstaltningerne har været særligt hårde på grund af den korte tid, der er givet til medlemsstaterne til at gennemføre dem i. Desuden blev gennemført, uden at der blev

udført en ordentlig konsekvensanalyse af deres fordelingsmæssige virkninger på samfundets forskellige grupper.
- Til trods for Kommissionens opfordringer blev de EU-midler, der var tilgængelige, ikke brugt hurtigt.
- Foranstaltningerne blev ikke ledsaget af foranstaltninger til at beskytte de mest sårbare mennesker, hvilket kunne have begrænset stigningen i fattigdom og social udstødelse.

Betænkningen kritiserer, at de økonomiske tilpasningsprogrammer blev udformet uden at vurdere behovet for tilstrækkelig social beskyttelse og uden at konsultere de eksisterende organer i EU, der er ansvarlige for beskæftigelsesspørgsmål og sociale forhold såsom Beskæftigelsesudvalget, Udvalget for Social Beskyttelse, EPSCO eller kommissæren for beskæftigelse og sociale anliggender.

Betænkningen understreger også, at Europa-Parlamentet er blevet sat ud af spillet i alle faser af programmerne, at ECB traf beslutninger, der overskred dens mandat, og at Europa-Kommissionen altid bør handle, også i tider med økonomiske vanskeligheder, som traktaternes vogter. Alle disse forhold blev glemt, og de betales dyrt i form af social krise og mistet tillid til de europæiske institutioner.

IV Henstillinger

Betænkningens endelige formål er at nå frem til en række henstillinger for at udbedre den sociale nødsituation, som disse lande nu gennemlever, at forhindre, at man i fremtiden gentager de begåede fejl, samt at forhindre nye sociale katastrofer i fremtidige kriser og programmer for økonomisk bistand.

Blandt de 14 henstillinger er det relevant at fremhæve:

1. - Trojkaen og medlemsstaterne opfordres til at afslutte programmerne så hurtigt som muligt og til at skabe krisestyringsmekanismer, som kan forbedre gennemsigtigheden i beslutningsprocessen og gøre det muligt for EU-institutionerne, herunder Parlamentet, at nå de sociale mål, der er indeholdt i traktaterne og den Europæiske Socialpagt samt de grundlæggende ILO-konventioner. Det påpeges, at deres manglende overholdelse er en overtrædelse af EU's primære lovgivning, og at dette bør korrigeres for at individuelle og kollektive rettigheder genoprettes fuldt ud.

2 – Kommissionen anmodes om, at den med støtte fra ILO og Europarådet udarbejder en detaljeret undersøgelse om programmernes sociale og beskæftigelsesmæssige konsekvenser på kort og lang sigt og på den europæiske sociallovgivning, med mulige korrigerende foranstaltninger og incitamenter for at forbedre disse landes sociale og beskæftigelsesmæssige situation.

3. - Kommissionen og medlemsstaterne anbefales at anse udgifterne til sundhed og uddannelse som en fremtidig investering og ikke som en udgift, som er underlagt nedskæringer, og at man giver sociale forhold samme opmærksomhed som økonomiske forhold. Der anmodes om, at en Eurogruppe dedikeret til sociale og beskæftigelsesmæssige forhold, indkaldes om nødvendigt.

4.-Medlemsstaterne anbefales, at fremtidige arbejdsmarkedsreformer tager hensyn til princippet om flexicurity og fremme af virksomhedernes konkurrenceevne og ikke glemmer andre meget nødvendige reformer inden for energiudgifter, social dumping, illoyal konkurrence, rimelige og effektive finansielle systemer og skattepolitikker, der fremmer vækst og beskæftigelse.

5. – Endelig og på baggrund af at uden skabelsen af kvalitetsjob er det umuligt at løse de økonomiske, sociale og politiske problemer, der er opstået, anmodes der om en social og beskæftigelsesmæssig genopretningsplan, der indeholder tilstrækkelige bestemmelser om:

a) Nødvendigheden af at genetablere kreditter så hurtigt som muligt, navnlig for SMV'erne.
b) Behovet for at skabe gunstige betingelser for, at virksomhederne på lang sigt er i stand til at udføre deres aktiviteter på en bæredygtig måde og skabe arbejdspladser.
c) Optimal udnyttelse af EU-midler, navnlig af ESF
d) Udvikling af aktive beskæftigelsespolitikker
e) Forbedring af de offentlige beskæftigelses- og kvalitetsfremmende tjenesteydelser
f) Udvikling af en tilstrækkelig og egentlig europæisk ungdomsgaranti
g) Nødvendigheden af at sikre at alle foranstaltningerne har en retfærdig indvirkning i alle socialgrupper
h) Udarbejdelse af specifikker programmer til husstande uden nogen beskæftigelse
i) Specifikke foranstaltninger til langtidsledige, navnlig til kvinder og ældre, eftersom de har vanskeligere ved at komme tilbage på arbejdsmarkedet.

BILAG 1

Sociale indikatorer i Europa 2020-strategien	Grækenland				Portugal				Irland				Cypern				UE 27			
	2007	**2009**	**2012**	**2013[1]**	**2007**	**2009**	**2012**	**2013**	**2007**	**2009**	**2012**	**2013**	**2007**	**2009**	**2012**	**2013**	**2007**	**2009**	**2012**	**2013[2]**
Beskæftigelses-niveauet for de 20-64-årige i % af befolkningen	65.7	65.8	55.3	53.5	72.6	71.2	66.5	65.3	73.8	66.9	63.7	65.3	76.8	75.3	70.2	67.3	70.0	69.2	68.7	68.5
Kvinder	58	52.7	45.2	43.6	66.3	66.1	63.1	62.2	64.4	61.8	59.4	60.3	67.7	68.3	64.8	62.1	62.1	62.5	62.6	62.7
Mænd	80.4	78.8	65.3	63.3	79.1	76.5	69.9	68.5	83.0	72.1	68.1	70.4	86.4	82.8	76.1	72.9	77.9	76.0	74.8	74.4
Youth[3]	24	22.9	13.1	11.6	34.9	31.3	23.6	21.7	50.4	36.9	28.2	28.8	37.4	34.8	28.1	21.2	36.9	34.9	32.8	32.3
Personer, der risikerer fattigdom eller social udstødelse (i tusinde)	3064	3007	3795	-	2653	2648	2665	-	1005	1150	1319	-	195	188	234	-	119397	114353	123118(Estimated)	-
Unge, der forlader skolen for tidligt i % af befolkningen	14.6	14.5	11.4	-	36.9	31.2	20.8	-	11.6	11.7	9.7	-	12.5	11.7	11.4	-	15.0	14.3	12.8	-
Personer med en videregående uddannelse (i % af de 30-34-årige)	26.2	26.5	30.9	-	19.8	21.1	27.2	-	43.3	48.9	51.1	-	46.2	45.0	49.9	-	30.0	32.2	35.8	-

[1] Data fra Q2 2013.
[2] Data fra Q2 2013.
[3] Aldersgruppe: de 15-24-årige.

Andre indikatorer	Grækenland				Portugal				Irland				Cypern				EU 27			
	2007	**2009**	**2012**	**2013**	**2007**	**2009**	**2012**	**2013**	**2007**	**2009**	**2012**	**2013**	**2007**	**2009**	**2012**	**2013**	**2007**	**2009**	**2012**	**2013**
Arbejdsløshed i % af befolkningen	8.3	9.5	24.3	27.3	8.9	10.6	15.9	15.7	4.7	12.0	14.7	12.6	3.9	5.4	11.9	17.0	7.1	8.9	10.4	10.9

RESULTAT AF DEN ENDELIGE AFSTEMNING I UDVALGET

Dato for vedtagelse	13.2.2014
Resultat af den endelige afstemning	+: 27 –: 7 0: 2
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	Regina Bastos, Heinz K. Becker, Phil Bennion, Pervenche Berès, Philippe Boulland, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Minodora Cliveti, Karima Delli, Sari Essayah, Richard Falbr, Marian Harkin, Nadja Hirsch, Stephen Hughes, Danuta Jazłowiecka, Jean Lambert, Patrick Le Hyaric, Verónica Lope Fontagné, Thomas Mann, Csaba Őry, Sylvana Rapti, Elisabeth Schroedter, Nicole Sinclaire, Gabriele Stauner, Jutta Steinruck
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere	Claudette Abela Baldacchino, Georges Bach, Philippe De Backer, Edite Estrela, Sergio Gutiérrez Prieto, Anthea McIntyre, Gabriele Zimmer
Til stede ved den endelige afstemning - stedfortrædere, jf. art. 187, stk. 2	Enrique Guerrero Salom, Timothy Kirkhope, Corien Wortmann-Kool